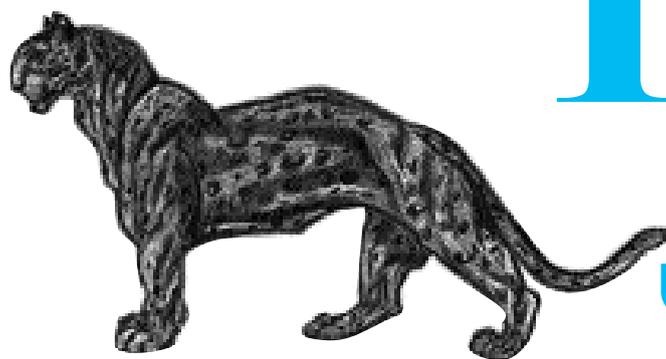

Nə Respublika Talış Mədəniyyəti Mərkəzinin, nə də qəzetin ofisləri yoxdur!

De Xido nomi!

TOLIŞON SƏDƏ

№ 27 (39) 16 avqust 2012-nə sor

MÜSTƏQİLƏ RUJNOMA

ĞIYMƏTIŞ 40 kop.

Rujnoma haftədə i kərə beşədə

Hilal Məmmədova azadlıq!!!

Hilal Məmmədov

"Tolışi Sədo" rujnoma sərredaktor

Salam əzizə tolışon. Zıneydəm ki, çımı ın nohəxə həbsiko peşt bəşmə veyniyən təzyiğon bino bən. Rəhmətiğə Nəvuzəli müəllimi qəteku peşon jəqo be... Amma isət devran itkən co curəye. Dınyo bə sə dəşə ki, bə tolışon əleyhi çı hükuməti oşko genosidə siyasət şədə... Əve, isət çəmə həmmə ğiyətmandə tolışon vədən yolə vəzifə - bə dümo şe ne (yənə tarse ne!), əncəx və əncəx iştə həxi müdafie kardeyo bə səpo rost be lozime! Çı ğanunon bəmə doə bə imkanonku istifodə karde vacibe. Az zıneydəm ki, həm 9

Çəmə həx iyən tars (bo "Tolışon Sədo"yo)

iyun, həm 13 iyundə davardinyəbə Tolışə məclisi numoyondon veyni iyo-əyo vanqəşon kardə və i poə tolışon bərk tarsən... Ve nohəx... Əvvala, bəvon 25 sorisə veye ki az lozimim, isət minien qətəşone, həni şımə çičiku ehtiyot kardən? Zıneydəm ki, bəçımı əleyhi ha cürə "kompromaton" qırdə kardən, rə-di bəmıən oyonoşon bədon..

Əzizə Tolışon! İmi səhih yodədə oğətə lozime - iştə milləti xəşə rüjono ko karde piəkəs əqəm i zıncırən bibu tarsədəbu, bıdə həni hiç milləti nomien niqəto, bıbaxşən, bışu iştə bizi bıçovno.... Bə çəy qorəm ki, həm iştə həxi piye, həmon tarse, ivrədə hiç vaxt bə vəc əvoni...

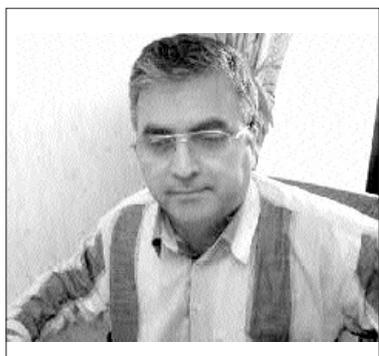
TARS (çokə mənada) əncəx və əncəx Xıdoku lozime ki, qavar bəştə HƏXİ soyb beşe zınəmon ni, yaanki çı qınon dilədə dənışdəmon...

Valla, qavaran təvəzokorətiku itkən diəro

bəbe, amma ın oxonə 25 sorədə qavaran 25 həzo kərəm çı hükuməti iyən co qüvvon 25 həzo cürə şəytənə tarson tüş oməm, amma ha kərəm de "Xıdo bə şəytəni nəhlət bıbə" sıxanon deştə HƏXİ (RO) dümo şəm... Mini qətədədən bə marde bənə merdi şe piəme!

Əzizə ğiyətmandə tolışon, bəşmə həmməni qıləy tövsiyyəm heste: deştə mərdə nümünə bə tarson ibrət bıbənən, əvoni bə HƏXƏ RO dəvət bıkənən, bəvon bırosnən ki, bıdə Xıdo teriku bıqəton!

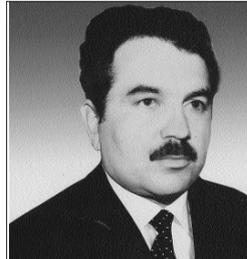
P.S. İjən çımı hüquqon müdafie kardə bə kəsi təşəkkür kardəm, juqo bə sə dəşdəm ki, ım bə çəmə ə nezə labud qələbəyo vacibe. Bəmi həsr bə şeyron (məxsusən çı Zabili ə diloşandə) ya co niyıştəyon qorəm bəşmə həmməni minnətdorim. İnşallah ivrədə iştə yolə İDİ dəbəvonəmon!!!!

Şeytanın yol yoldaşları

səh 3.

RAFIQ CƏLİLOV

"TALIŞSTA- NIN ŞUŞASI"

BAĞIR COŞQUN

səh 4.

Azərbaycana əmin-amanlıq arzulayıram..

LEYLA TALİŞ

səh 6.

HEKAYON

CAMAL LƏLƏZOA

səh 7.

E L A N

Hörmətli oxucular!

"Tolışon sədo" qəzetinə abunə olmaq üçün:

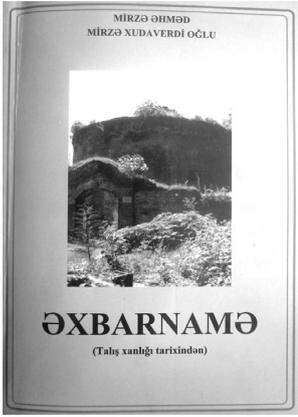

«QAYA Mətbuat Yayımı MMC» -yə

Telefonla zəng etməyiniz kifayətdir

Bakı və Sumqayıt şəhərləri: (012) 564-63-45; 564-48-96; 465-67-13

Lənkaran şəhəri, (050) 235-23-41

BAKI - 2009

Çapa hazırlayan:

İshaq Axundov

Redaktor:

Seyidağa Onullahi.

Fars dilindən tərcümə edən:

Əli Hüseyinzadə

(əvvəli ötən saylarımızda)

Cənab Mir Həsən xan da onlara bir nəfər [bələdçi] verib yola saldı. Özü nahar gözləyirdi. İstəyirdi ki, özünü qoşuna çatdırsın. Çünki qoşun nabələd idi. İşin əvvəlində [bəlkə də] gözlənilməyən bir hadisə üz verə bilərdi. Nahar gətirdilər. Bir-iki tikə yemişdi, birdən qulağına təsvirə gəlməyən tufəng səsi dəydi. Cənab xan heyrtlə [yerindən qalxıb] atına mindi. Atını təcili Lənkəran tərəfə çapdı. Gördü ki, bələdçi sərbazları gətirib Şabəküncidə yerləşdirmişdir. Sərbazlar uzaqdan gəldikləri üçün yorğun və ac idilər. Paltarlarını və silahlarını əyinlərindən çıxarıb yemək hazırlamaqla məşğul idilər. Lənkərandakı ruslar bundan xəbər tutub onlara hücum edib sərbazları əsir almaq istəyirdilər. O zaman Lənkəranda bərbərli bir seyyid vardı. O, məhərrəmlikdə sinəsinə zəncir vurardı. Bərbər dilində¹⁷² mərziyə oxuyardı. O [seyyid], rusların gəlməsindən xəbərdar olub başaçıq özünü Qızılbaş qoşununa yetirib, demişdi: "Bu saat Rusiya qoşunu başımızın üstünü alacaqdır, xəbərdar olun!". Seyyid özünü Maruşlu meşəsinə¹⁷³ salmışdı. Sərbazlar ancaq tufəng və kisələrini götürə bildilər. Paltarlarını geyinməyə imkan tapmadılar. Rusiya qoşunu artıq gəlib çatmış, dava və atışma başlanmışdı. Mir Həsən xanın atlıları Maruşlu çəmənində meşənin kənarını tutub güllə atmağa məşğul oldular. Gördülər ki, biçərə sərbazlar başaçıq, ayaqyalın, əyinlərində köynək, tumandan başqa heç bir şey olmadan dava edirlər. Tufənglərini doldurduqdan sonra "ya Əli!" deyərək ruslara hücum edir, hər hücumda on-on iki addım irəliləyirdilər. Təkrar yerə yatıb tufənglərini doldururdular. Rus dəstəsi isə qorxudan bir addım da irəli atmırdı. Mir Həsən xan Xüşkəpüş-təyə¹⁷⁴ gedib rusların arxasına keçmək üçün öz qoşununa əmr verdi. Mir Həsən xanın atlıları Xüşkəpüş-təyə çatdıqda bir dəstə rus atlısının Xüşkəpüş-təyə altından gəldiyini gördülər. Aralarında bir güllə mənzili [məsafə] qalmışdı. Rus dəstəsinin qabaqcıllarından Kərbəlayi Ağababa bəy həci Əhməd oğlu və Məşhədi Məmməd Rza bəy Kələntərov orada

MİRZƏ ƏHMƏD MİRZƏ XUDAVERDİ OĞLU ƏXBARNAMƏ

(Talış Xanlığının tarixindən)

Oxucuların çoxsaylı xahişini nəzərə alıb "Əxbarnamə" əsərini hissə-hissə öz qəzetimizdə vermək qərarına gəldik. "Əxbarnamənin" elektron variantını bizə təqdim etdiyi üçün "Talış.org" saytına minnətdarlıq.

idilər. Mir Həsən xan atlılarının önündə Rüstəm sani Kərbəlayi Nəzərəli bəy durmuşdu. Ağababa [bəy] Kərbəlayi Nəzərəli bəyi çağırıb dedi: "Bir az irəli gəl; səninlə gizli sözlüm var!". Kərbəlayi Nəzərəli bəy Kərbəlayi Ağababa bəyin ona hiylə quracağını heç də təsəvvür etmirdi. Çünki onlar qohum idilər. Buna görə Kərbəlayi Nəzərəli bəy irəli getdi. Kərbəlayi Ağababa bəy namərdcəsinə ona bir güllə atdı; onu öldürmək istədi. Kərbəlayi Nəzərəli bəy [ona] dedi: "Ey haramzadə! Ey namərd! İndi səbr edib gör gülləni necə atırlar!". Ona bir güllə atdı. Kərbəlayi Ağababa bəy qaçdı. Lakin güllə onun yəhər qaşını apardı. Kərbəlayi Nəzərəli [bəy] səslənib dedi: "Mən namərd deyiləm! Səni öldürmək istəmədim. Sənə bir qorxu gəldim ki, başa düşsən!".

Müxtəsər, Şəbəkünci yolundan [gedən] sərbazlar Rusiya dəstəsini məğlub etdilər. Rusiya dəstəsi Lənkəran tərəfə qaçdı. Mir Həsən xan Xüşkəpüş-təyə yolu ilə özünü tez Giləklər¹⁷⁵ məhəlləsinə yetirdi. Əmr etdi ki, Giləklər məhəlləsini yandırsınlar. Atəşin alovu asimana yüksəldi. Maruşlu suyunun kənarındakı ev, avadanlıq, rusların içərisində bir sürü donuz olan donuzxanası sərbazlar tərəfindən tamamilə yandırıldı. Donuzları da yandırdılar. O imarət [və tikintilərdən] əsər də qalmadı.

Mir Həsən xan sürətlə atını çapıb qoşun və sərbazları ilə evinə gəldi. Tam arxayınlıqla evində oturdu. Qalanı mühasirəyə aldı. İyirmi günə kimi Lənkəran qalası mühasirədə qaldı. Bir gecə Rusiya qoşunu qaçıb kərəcilərə minərək özlərini Sarıya¹⁷⁶ yetirdilər. Rusiya tərəfdarları da öz köçlərini [götürüb] ruslarla bərabər Sarı adasına getdilər. Bundan sonra Mir Həsən xan bütün Talış vilayətini öz ixtiyarına keçirdi. Qızılbaş şahı da Korkanrud və Asalim vilayətlərini ona tapşırırdı.

Lakin Rusiya gəmisi daim dənizin [sahil] sularında dolaşır və arabir Lənkəran şəhərinə top atırdı. Buna görə Qızılbaş padşahı topçubaşı Kazım bəyin [rəhbərliyi altında] Lənkəran şəhərinə iki araba top və iyirmi dörd nəfər topçu göndərmişdi. Bunlar Rusiya gəmisindən top atıldıqda, həmin gəmiyə cavab atəşi açmaq üçün [təyin edilmişdi]. Topçular Lənkərana çatdıqda onlara Mir Abbas bəyin evində mənzil verib, orada yerləşdirdilər. Onlar da bəzən Rusiya gəmisinə top atırdılar. Rusiya gəmisinə böyük zərər verirdilər. Kazım bəy yaxşı topçubaşı idi. Bir az qoca idi. Lakin bir neçə müharibələrdə böyük şöhrət qazanmışdı. Mir

Həsən xan Talış cavanlarından bir neçə nəfəri Kazımbəyə verdi ki, onlara topçuluq öyrətsin. İran padşahı tərəfindən göstəriş vardı. İran topçuları Talış cavanlarını öyrətdikdən sonra topları talışlılara verib, geri qayıtsınlar. Padşahın buyurduğu kimi də oldu. İran topçuları bir ildən sonra getdilər. Həmin toplar iki dövlət arasındakı barışıq qədər Lənkəranda qaldı.

Mir Həsən xan da ehtiyat üçün Korkanrud və Asalimdən min nəfər tufəngçi toplayıb hazırladı. Driğ, Zuvand və bütün Talış mahallarından hər birinin imkanına görə Lənkərana tufəngçilər topladı. Onları keşik çəkmək üçün Xolmilidən Qumbaşına qədər divar kimi dəniz kənarında dəstə-dəstə yerləşirdi.

Bu həqiq bəndə Mirzə Əhməd o zaman on iki yaşında idi. Atam Mirzə Xudaverdi Mir Həsən xanın baş vəziri idi. O, böyük ixtiyara malik idi. Mən öz qonaq otağında Driğli Molla Qədiməlidən dərslər alırdım. Lakin bir o qədər də onun sözüne qulaq asırmırdım. Kəfim istəyən kimi rəftar edirdim. İki cavan nökrəm vardı; biri minabadlı¹⁷⁷ olub adı Heydər idi. O biri siyahkuhlı¹⁷⁸ Musaxan oğlu Babay idi. Onların hər ikisi sünni idi.¹⁷⁹ Hər ikisi də atamın divanxanasında Molla Qədiməli ilə bir mənzildə olurdu. Driğli Molla Qədiməli sünni-şia məzhəbi ilə əlaqədar onlara nala-yiq sözlər deyirdi. Onlar da ürəklərində dini kin və ədavət saxlamışdı. həmişə mənə ondan şikayət edirdilər. Mən onların sözüne qulaq vermirdim. Təsədüfən bir gün özbaşına məktəbdən bayıra çıxıb çay kənarında balıqçılara tamaşa edirdim ki, görüm balığı necə tuturlar. Atam öz həyəməndə¹⁸⁰ idi. Hərəmxanadan çıxıb xanın yanına gedərkən gözü mənə sataşmışdı. Məni çay qırağında durub balıqçılara tamaşa edən görmüşdü. Mollama çox tənəli sözlər dedikdən sonra Mir Həsən xanın divanxanasına getmişdi. Gördüm atam Mir Həsən xanın hüzuruna gedir. Arxasınca da çoxlu adam onu izləyir. Bu vaxt butəsərli Fərzəli bəy arxadan gəlib gül-gülə mənə dedi: "Əhməd xəbərin olsun, Mirzə sənin üstündə mollanı çox məzəmmətlədi. Yəqin molla səninlə pis rəftar edəcəkdir!". Mən nökrələrimə möhkəm tapşırırdım: "Molla məni döymək istədikdə, mən sizə desəm ki, mollanı vurun, siz çəkinməyin!". Onlar dedilər: "Baş üstə, göz üstə!". Biz bu danışqda idik, gördük, şagirdlərdən biri gəlib [dedi]: "Molla sizi çağırır!". Mən öz hesabımı götürdüm. Nökrələrimlə bərabər getdik. Məktəbə daxil olan kimi molla üstümə qışqırıb mənə bir çubuq vur-

du və dedi: "Sən harada idin ki, atan mənə min tənə yağdırdı!". Dedim: "Siz çay qırağına getməyi mənə qadağan edirsiniz?". Müxtəsər, o mənə iki-üç çubuq endirdi. Mən əlimi uzadıb mollanın boğazından tutdum. Gördüm ona gücüm çatmırdı. Nökrələrimə əmr elədim: "[Bu] köpək oğlunu tutun!". Nökrələrim bu günü allahdan istəyirdilər, əllərinə imkan düşmürdü. Tez mollanı götürüb yerə yıxdılar. Mən də mollanı lazımcına vurdum. Sonra ağlaya-ağlaya həyəmənxanaya anamın yanına getdim. Çox ağlayıb, sızladım. Anam da mollanın bu hərəkəti haqqında çox qalmaqal saldı. Atamın qorxusundan nökrələr də hərə bir tərəfə qaçdı. Axşam çağı oldu. Atam divanxanadan evə gəldi. Oturdu. Mən də kitablarımı açıb mütaliə edirdim. Lakin qorxudan bağrım çatlayırdı. Axşam yeməyini yedikdən sonra gördük otağın qapısının pərdəsini qaldırdılar. İraqlı nökrəm Ağa Məmmədəli evə daxil oldu. Molla tərəfindən [yazılmış] bir ərizə gətirib atamın qarşısına qoydu. Hələ [atam] ərizəni oxumamışdı. Mən ağlamağa başladım. Atam mənim ağladığımı gördükdə dedi: "Ey haramzadə, bu sənin kələyindir!". Anam tez əhvalatı atama söylədi. Atam soruşdu: "Bunun nökrələri hardadır?". Dedilər: "Mənzildə deyillər!" Atam gülməyə başladı: "Dur get mollanın yanına, onun ürəyini ələ al!". Mən ağlayıb, sızladım. Dedim: "Mən əsla cürət edib onun yanına getməyəm!". [Atam] buyurdu: "Mən səni onun yanına elə göndərəm ki, molla sənin təqsirlərindən keçər!".

Mənim zəhmətimi çəkən Cəfər lələni çağırırdı. Bir məcməyiyyə öz paltarlarından [molla üçün] bir dəst xələt və altı tümən pul qoydu. Cəfər lələ məcməyini başına qoyub mənimlə birgə [mollanın yanına] getdik. Mənzilə da-

xil olduq. Molla Cəfər lələnin başında məcməyini görəndə kimi bu iltifatın səbəbini başa düşüb çox sevindi. Zarafatca mənə dedi: "Mən razıyam siz mənə hər gün döyəsiz. Mənim üçün belə məcməyi gəlsin!".

İzahlar:

172. Bərbərlər. Bərbərlər Şimali Afrikada yaşayan qədim tayfələrdir ki, ərəb istilasından sonra islam dinini qəbul etmişlər. İranda Urmiya mahalında Baranduzçay kənd bölgüsündə Bərbəran (yəni bərbərlər) adlı bir kənd də var (Fərhəncə coğrafiya, IV c.). Çox ehtimal ki, "Əxbarnamə"də haqqında danışılan dərviş bərbər məhz Bərbəran kəndindəndir.

173. Maruşlu. Hazırda Salayan rayonunda Marışlı adlı bir kənd vardır. Lakin Mirzə Əhmədin bəhs etdiyi Maruşlu meşəsi Lənkəran yaxınlığında olmalıdır. Fəyyaz Axundov. Keçən əsrin ikinci yarısında tərtib edilmiş xəritədə Maruşlu kəndi Girdəni kəndinin cənubunda Lənkəran şəhərinin şimalında qeyd olunmuşdur. Yəqin ki, Maruşlu meşəsi də sabiq Maruşlu kəndi ətrafında idi.

174. Xüşkəpüş-təyə. Mirzə Əhmədin verdiyi məlumatla görə Lənkəran şəhəri ətrafında olmalıdır.

175. Giləklər məhəlləsi. Lənkəran şəhərindəki Kiçik Bazar adı ilə tanınan hissəsidir.

176. Sarı. Lənkəranda şimalda Xəzərdə sahile yaxın bir ada olmuşdur. Hazırda yarımada çevrilən Sarı adası xəritələrdə Sara şəklində qeyd olunur.

177. Minabad. Ərdəbil-Astara şose yoluna yaxın bir dağ kəndidir.

178. Siyahkuh. Hazırda Astara rayonunda Siyaku adlı kənd vardır.

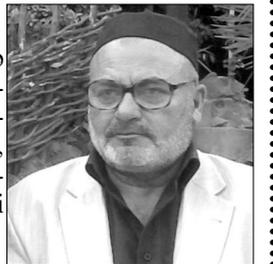
179. Sünni. Sünnə - sünnət ərəb sözü olub bir neçə mənası vardır. Sünni məzhəbinin adı sünnə sözünün mənalarından biri, yəni Məhəmmədin qoyduğu qanun və qaydalara riayət etmək ilə bağlıdır.

180. Hərəmxana. Keçmişdə hökmdar, xan, bəy və s. əyan silkinə mənsub şəxslərin evləri iki hissədən ibarət olurdu. Qadın və uşaqların yaşadığı hissəyə həyəmənxana deyilirdi.

(ardı var)

TƏBRİKON

08 avqustədə çəmə xəlği yolə ruşinfikə zəə, ustod Allahverdi Bayrami 66 sin təmom be. De münosibəti Allahverdi müəllimi həm çı Tolışon Siprişon Şura nomo, həmən çı Tolışi Mədəniyyəti Məranqo nomo təbrik kardedəmon, moavardə ruji bud bibu, Allahverdi müəllim!

13 avqustədə çəmə xəlği cıvonə ruşinfikə zəə, şair Azər Tolışi 25 sin təmom be. De münosibəti Azəri həm çı Tolışon Siprişon Şura nomo, həmən çı Tolışi Mədəniyyəti Məranqo nomo təbrik kardedəmon, moavardə ruji bud bibu, çəmə ŞAIRƏ bo!

Rafiq Cəlilov
celilovrafiq@mail.ru

Hilal Məmmədovun müdafiə komitəsinin üzvü, vəkil Namizəd Səfərov maraqlı bir olay danışdı. Demək İslam Partiyasının daha bir üzvünü tuturlar və baxıb görürlər ki, bu adamın paltarında ümumiyyətlə cib yoxdur. Dərhal evinə xəbər göndərilib, onun üçün bir cibli paltar tələb edirlər. Təbii ki, vicdanlı vətəndaş olan evdəkilər həməm şəxs üçün cibli paltar gətirirlər və polis təklifindən sonra islamçı öz paltarını dəyişir və elə bu vaxt startda duran hal şahidləri içəri girirlər, çəkilişə aparılan axtarış başlayır və ... evdən gələn paltarın cibindən narkotik tapılır...

Böyük şairlərimiz...

Avqust ayı zəngin aydır, bu ayda dünyaya çoxlu şairlər gəlib, ancaq bizim üçün onlardan bir neçəsi daha əzizdir. İlk olaraq Tofiq İlhamı qeyd etmək istəyirəm. Gözlərinin nurunu itirən Tofiq İlham öz ürəyinin şirəsinə Talış xalqına verə bildi, bu gün Talışda yüzlərlə Tofiq İlham davamçıları var, hamısının adını yazmıram, çünki ustad Allahverdi Bayrami mütəmadi

olaraq onlar haqqında öz yazılarını təqdim edir, amma iki şairin adını hökmən çəkməliyəm, çünki onların da ad günləri məhz avqustun əvvəlinə təsadüf edir. Birincisi elə Allahverdi Bayrami özüdür. Allahverdi müəllim gözəl insan, yaxşı şair, ədib, dilçi və ədəbiyyatçıdır. Demək olar ki, qəzetimizin yükünün bir qismi onun çiyinlərindədir. Allahverdi müəllim heç bir ambisiyası olmayan nadir insanlardandır. İkinci şairimiz isə Azər Tolışdır. Azər hələm erkən yaşlarından talış dilində şeir yazmağa başlayıb, onun "Əli de Huri" kiçik həcmli poeması, ürək açan şeirləri yəqin ki, oxucularımızın yadındadır. Azər həm də vətənpərvər oğlandır, ölkəsini sevdiyi qədr millətini də sevir, Azər kimi gəncləri gördükcə ürəyim dağa dönür, demək bu millətə zaval yoxdur, demək bu millətin intibahı hələm qabaqdadır, Azər haqqında uzun-uzadı yazmaq istəmirəm, amma ümüdvaram ki, tənqidçilərimiz Azər Tolış yaradıcılığı haqqında gözəl bir məqalə yazacaqlar. (belə bir məqalə talışpress saytında var idi, saytın daxili qaydalarına uyğun olaraq məqalə kiril əlifbası ilə yazılıb, qəzetin dərc edildiyi mətbəədə Azəri-kiril şirifti olmadığı üçün, həməm şiriftləri yığıb, uyğunlaşdırmaq lazım gəlir, lakin bu şiriftləri yığmaq bir xeyli vaxt aparır ki, bu da mənim imkanım xaricindədir)....

Yenə piket?!!!!

Avqusyun 13-ü Moskvadakı Azərbaycan səfirliyində

Hilal Məmmədovun və digər vicdan, əqidə, siyasi məhbusların həbsini pisləyən növbəti, dördüncü piket keçirildi. Piketdə Azərbaycan hökumətindən belə silsilə həbslərə son qoyulması tələb edildi. Rusiya Talış Diasporasının sədri İsmayıl Şabanov sensasion açıqlama verdi. Onun sözlərinə görə hakimiyyət Hilal Məmmədovu buraxmışdan əvvəl ona gec təsir edən öldürücü iynə vurmaq istəyir. Digər piket iştirakçıları isə zindanda öldürülmüş Novruzəli Məmmədovun və İslam Partiyasının sədr müavininin qanlarının yerdə qalmayacağını, bu müsbətlərdə əlləri olanların da eyni aqibəti yaşayacaqlarını vurğuladılar. Rusiya Ali vəkillər Kollegiyasının üzvü Mərdan Quliyev isə öz çıxışında Azərbaycan hakimiyyətinin talış dilli mətbuata ögey münasibətini önə çəkərək bildirdi ki, bu münasibət eynən talışlara qarşı münasibətin təkrarıdır və Azərbaycan hakimiyyətindən talışlara qarşı ögey münasibətə son qoymağı xahiş etdi. Nə Xarici İşlər Nazirliyi, nə də Azərbaycan səfirliyi piketlə bağlı heç bir açıqlama verməyiblər.

Düz yolda olmayanlar kimdir?

Deyirlər müqəddəs Ramazan ayında Allah-Taala şeytanı bir aylıq zəncirləyir, nə isə inanmamız gəlmir, çünki bizim məmləkətdə şeytan elə bu müqəddəs ayda da ayıqdır, öz işindədir. Yenə də günahsız insanlar həbs edilir, yenə də milyonlar oğurla-

nır, oğurluq və haram pullarla şeytanın əmri ilə Allahın adına "iftar süfrələri" açılır, həməm iftar süfrələrində yaltaq mollalar bu oğruların bir xeyriyyəçi olduğunu xüsusi vurğulayıb, az qala onları ümməti-İslam edir....

...Dövlət ittihamçısının "müdafifə tərəfi pis yoldadır" cümləsi məni fikir aləminə apardı. "Pis yol" bir növ elə şeytanın yoludur. Kimdir Azərbaycanda vicdanını itirənlər, şeytanın yolunda olanlar? Saxta ittihamlarla həbs edilənləri müdafifə edənlər, yoxsa həməm saxta ittihamları icra etmək üçün dəridən-qabıqdan çıxanlar? Kimdir şeytanın yolunda olanlar, evdə bütün günü oruc tutaraq ac qalıb, havasını dəyişmək üçün çölə çıxan və çöldən oğurlanan islamçı, yoxsa ona "cibli paltar" tələb edib, həməm paltarın içindən narkotik çıxardanlar, bu "əməliyyata" şahidlik edib evindəki ailəsinə növbəti dəfə kiminsə "laxta qanını" yemək üçün aparın hal şahidləri? Nə vaxtacan bu davam edəcək? Nə vaxtacan şeytanın yolunda olanlar düz əqidəli insanları şərhləyib, həbs edəcəklər? Niyə bu şeytanul-məmləkətdə öz haqlarımızı tələb etmirik, kimi və niyə gözləyirik? Yoxsa biz də lənətlənmiş şeytana qul olmaq növbəsindəyik?....

Seyrçi MTN

Hilal Məmmədovun işi bir növ lətifə predmetidir. Hilal Məmmədovu, 1930-cu illərin "sınanmış" taktikası ilə, bir nəfər "adı məlum olmayan ayıq vətən-

daşın" donosu ilə tutublar, sən demə adi vətəndaşın bildiyini çox böyük kontingenti olan, dünya xüsusi xidmət idarələri arasında öndə gedən bizim MTN bilmirmiş... Bir nəfər bildirdi ki, Hilal Məmmədova dövləti ittihamları irəli sürən prokurorluq bir növ MTN-nin işləmədiyini, havayı pul aldığı sübut etmək istəyib, nə olsun ki, buna görə Hilal Məmmədov kimi bir ziyalı aradan götürülür, ailəsi məhv edilir, yerində "20 ildir qəflət yuxusunda olan" MTN ifşa olunur, dahiyana fikirdir, görünür kiminsə Eldar Mahmudovun kreslosunda gözü var, indi qalır Eldar Mahmudovun bu işə bir reaksiya verməsi, ancaq görünür ki, Hilal Məmmədovun həbsi yuxarı instansiyalardan sifariş olunub ki, Eldar Mahmudov "Zakir Qaralov, get öz işinlə məşğul ol, MTN-nin işinə müdaxilə edib, bizi rüsvay-cahan etməyin" deyər bilmir, ancaq əminəm ki, Eldar Mahmudov bunu deyəcək, çünki hadisələrin gedişi bunu ondan tələb edəcək, axır bir dəfə dövlət başçısı bu piketlərdən bezib onu çağırır, bu piketlərə münasibətini soruşacaq və onda Eldar Mahmudov bu çirkin planın pərdəarxasını dövlət başçısına danışmaq zərurunda qalacaq, bizə isə bu həbsə öz etirazımızı daima piket və digər qanuni formada bildirməklə səbr etmək qalır, səbr isə Allahın adlarından biridir, Allahın adı olan yerdə isə şeytan ola bilməz....

Hilal Məmmədovun hüquqlarının müdafiəsilə bağlı Moskvada növbəti aksiya keçirilmişdir İsmayıl Şabanov: Azərbaycan hakimiyyətinin Hilal Məmmədovu aradan götürmək planları var

13 avqust 2012-ci ildə Moskvada şəhərinde Azərbaycan Respublikasının səfirliyi qarşısında "Talış Sədo" qəzetinin baş redaktoru, hüquq müdafiəçisi Hilal Məmmədovun şərlənərək həbs edilməsinə etiraz əlaməti olaraq növbəti aksiya keçirilmişdir.

Aksiyada həmcinin Azərbaycanda qanunsuz olaraq həbs edi-

lən bütün siyasi, həməcinin din xadimlərinə azadlıq tələbləri səsləndirilmişdir.

Moskva şəhər vəkllər Palatasının üzvü M.Quliyev, "Əhlibeyt" cəmiyyətinin sədri M.Qurbanov, Rusiya "Talış diasporu" təşkilatının Prezidenti İ. Şabanov aksiyada çıxış etmişlər.

Mətbuatda əvvəlcədən yayıldığı kimi İ.Şabanov Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanlarının Hilal Məmmədovun fiziki məhfinə nail olmaq istəyi ilə bağlı planların ortada olması haqqında sensasion bəyanat vermişdir. Bununla əlaqədar olaraq İ.Şabanov dünyanın hüquq müdafiə təşkilatlarına müraciət edərək belə dəhşətli planın Azərbaycanın xüsusi xidmət orqanları tərəfindən həyata keçirilməsinə imkan verməməyə çağırılmışdır. İ.Şabanov həməcinin bildirmişdir ki, hakimiyyət Novruzəli Məmmədovu öldürən zaman istifadə etdiyi analoji metodla Hilal Məmmədovun fiziki məhfinə nail olmaq niyyətindədir. Belə ki,

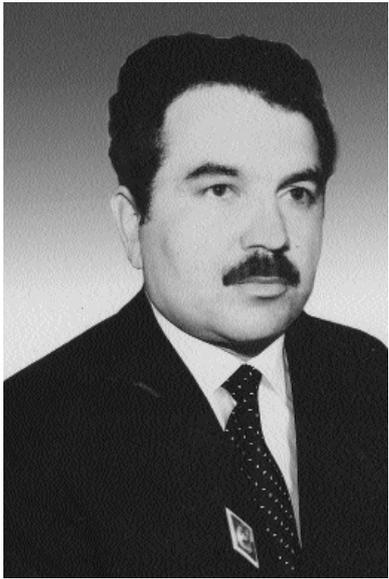

hakimiyyət Hilal Məmmədova şübhəli iynə vurmaqla onun tədrici ölümünə nail olmaq istəyir.

Aksiyadan hazırlanmış foto

materialları oxucularımızın nəzərinə çatdırırıq.

talish.org saytı

**BAĞIR BAĞIROV
(COŞQUN)**

(əvvəli ötən sayımızda)

Mən, Hacı Mirzə və sürücü qardaşı Əynəli ilə birgə evin üçüncü mərtəbəsinə qalxdıq. - Təqribən 20x4 kvadrat metrlik böyük bir zala daxil olduq. Rəngbərəng xalı- xalçalarla bəzədilmiş bu zalda zəngin bir süfrə arxasında əyləşdik. Sonbeşik Elşən pərvanə kimi başımıza dolanırdı. Bir qədər keçəndən sonra süfrəyə neçə şişdə quyruq, qar-bırğa və ciyar kababları düzül-
dü. Vazalarda qəttəzə meyvələr: ağ, qara, sarı giləslər, almalar, müxtəlif meyvələrdən hazırlanmış şirələr gəl-gəl deyirdi. Həyə-tə boylandı, gur işıq altında hər tərəf parıldayırdı, bağ-bağça salınmış həyat gülləstana dön-müşdü. Gilas ağacları nə hün-dürlükdə idi. Belə şey görməmişdim. Lənkəranın giləslərlə məşhur olan Gərmətük, Bala Şürük, Kosalar kəndlərində də bu hün-dürlükdə giləslər ağacları görməmişdim. Belə giləslərin soracağını yalnız kitabdan eşidib, oxumuş-dum: Əkrəm Əylislinin "Gilas

ağacı" povestində beləsindən bəhs edilmişdi.

Gecə xeyli keçəndək şirin söhbət etdik. Sərin dağ havası, mülayim yellər əsir, sanki adama layla çalırdı. Nə vaxt yuxuya getdiyimi bilməmişəm. Səhər "Allahu əkbər" səsinə oyandım. Hacı Mirzə sübh namazına durmuşdu. Maraqlıdır ki, indiyədək Qaqıranda məscid tikilməyib. Sübh çağı nə bir səs, nə bir kuy yoxdur, necə deyirlər, quy de-sən, qulaq tutular. Səhər açılcaq, xoruzlar bir yandan, qoyun-qu-zu, mal-heyvan mələşməsi, çobanların harayı, bülbül, qara-quş, qumruların nəğməsi ətrafın sükutunu pozur, musiqi harmo-niyası yaradırdı. Ax, yenə Şuşa xatirələri yaddaşımda açıldı, anaşdıra bilmirdim, Şuşamı, Qəqıranımı biri digərinin oxşarıdır?

Səhər yeməyindən- yağ-bal, nəzik isti təndir çörəyindən sonra ilk öncə məktəbə getdik. Ba-xıb gördüm ki, burada tikilən bir çox şəxsi evlər məktəb bina-sından yaxşıdır. Hacı Mirzə deyir ki, burada ictimai binaların tikilişinə ona görə bir o qədər diqqət eləmişlər ki, əhali tədri-cən buradan dəniz qırağında yerləşən Marsoya (Ürgəyə) kö-çür. Əksər kəndçilərin həm də orada- Marsoda həyətləri, evlə-ri, bağları var. Mənim oğlanları-m da belə. Onlara indidən de-mişəm, dədə-baba torpaqların-dan çıxmayın, rahathəyvanınıza görə yurd daşını atmayın. Belə etsəniz, üçmərtəbəli evimi verərəm məktəb üçün istifadə edərlər.

Daha sonra Hacı Mirzənin fermasına yollandıq. Tuədoya gedən yol yaxşıdır, amma qalan

yollar bərhad haldadır. Dövləti-miz bu yerlərə diqqəti artırır. Hələ Sovet dövründə tikilməsi planlaşdırılan bir mühüm pro-yektin inşasına başlanıb. Masal-lının (Amburon) Rüdəkənari ilə Diriyan arası dağarasında çayın üstündə Ulumçay dəryaçası tiki-lir. Ümidvaram ki, onsuz da əvəzsiz yer olan buralar bu də-ryaça tikintisindən sonra dünyan-ın ən səfəli yerinə çevriləcəkdir.

Günorta vaxtı evə qayıtdıq, yenidən halal süfrə arxasında əyləşdik. Hacı Mirzənin həyatın-də bəslənmiş nemətlərdən do-

şakəndə, İsa bulağına, Laçın yo-lunun üstündəki Qayaya, Molla Pənah Vaqifin məzarına, Sadıq-canın məqbərəsinə, Şuşa məscid-inə, Şuşa sanatoriyasına çəkib apardı...

1969-cu ildə iyulun 02-də Kolatanın böyük ziyalı oğlu Abasov Əvəz Heydər oğlu o dövrdə sensasiyaya səbəb olan, hökumət tərəfindən verilmiş 7701 Qaz-21 "Volqası" ilə öz dostları ilə Şuşaya gəlmişdi. O zaman mən də orada istirahətdə idim. Mənim Şuşada olduğumu eşidib Qarabağın ən böyük şəx-siyyətli kişisi Cəlilin oğlu və gəli-

sertlər bir-birini əvəz edərdi. Belə tədbirlərdə mən fəallıq göstə-rərdim: rəqs edər, oxuyar, dekla-masiya deyərdim. Yerli şair Ül-fət Muxtarovla burada yaxın-dan tanış olduq, Üzeyir Hacıbə-yovun ev muzeyinin qarşısında, dahi bəstəkarın büstünün qaba-ğında Ülfətlə birgə şəkil çəkdirdik.

Şuşanın sərin havası, tez-tez ildırım çaxması, şimşək oyna-ması, güclü yağışların yağması, tez də kəsməsi, ətrafdakı yaşıl-lıq, nadir gül-çiçəklərin, ağacla-rın burada bitməsi, sır-sır bulaqla-rın, çeşmələrin dağ-dərə boyu süzülüb axması... daha nələr, nə-lər Qəqıranda, Dəriyanda qaldı-ğım bir-neçə gündə müşahidə et-diklərimin təkrarı idi...

İnanıram ki, Lənkərana təzə təyin edilmiş icra başçısı cənab Taleh Qaraşov bu cənnətməkan yerlərə xüsusi diqqət və qayğı göstərəcəkdir.

**A. Bayraminin redaktəsi ilə
Masallı- Qəqıran- Masallı.
21-29.05.2012.**

İVIJƏLİ- 66

Bayrami Allahverdi

*Ağarza zəə məəku bə
08.08.1946 tarixədə ra-
yon Masallı di Mədəədə.
Təhsil səşe Mədə miyonə
məktəbədə (1954-1965);
BDU filoloji fakultədə
(1965-1970). Muəllim ko*

*kardəşe rayon Ostorə Arçion, Şiyəkonədə (1970-
1974); rayon Masallı Ğızlıvo, Ruəkəno (Ambu-
ron) məktəbonədə (1974-1979). Təhsili sistemədə
rişvəxorəti əleyh bəşerə bə islahə koon cəlb bə
(1977-1978) Oxonə soronədə muəllim ko kardəşe
Mədə miyonə məktəbədə (1979-2011) Esət pensi-
yədəy, ko kardəni, dastkoy de ofəyəvonəti. 1959-
nə soriku dövrü mətbuatədə dərc bədə çəy məqalə,
şeeron. Tolışi zivoni, tolışi ədəbiyoti tədğış karde-
də. Muasiron əy zinedən bənə şair, zivonşunas,
ədəbiyotşunas, tənqidəvoni. 7 kitobi muəllifə.*

*Şairi təmom bədə 66 sin. Təbrik kardədəmon de
səmimi dili çəy movardə ruji: Orzu kardədəmon
bəy xəşəconəti, mənəynə umur, qeşə ofəyəvonəti.
Movardə ruj bud bibu, Bayrami-İviyəli!*

BO BAYRAMI - İVIJƏLİ

Şəsti şəş sin təmome,
Gələm dastədə rome,
Şerim botı peyğome,
Nuş bıkə şoyəhardi...

Məktəbi roni sivnie,
Hitə diloni lovnie.
Noşukuroni bovnie
Deştə şeron hırd-hırdi...

Çoknə ome dil bə cuş,
Vəşe təb, nıbe həmuş.
Nivışte bəşəv- bəruj:
Xəlği "Ələlə, kirdi"...

Zəmonə, devron betəm,
Nivotim, çandi edəm?
Voteş ki, "Bəxt nəvədəm",
Bə osmon penə sirdi..."

Qəte bə dast ovəynə:
"Azim çe devri dəynə.
Im məxloğ tovə kəynə
Bəkəşe "Luzi dardi"..."?

Vey kon bədə kolo jiy,
Də dardonən dilo jiy.
Bə turki, bə tolışi
Nivışte bənə merdi...

Xanəli sərəsedə,
Tini çok dərəsedə,
Niştəş məclisi sədə
Çışkiş bənə bə verdi...

XANƏLİ TOLİŞ
08.08.2012

BİDƏ BİJİ İŞTI "ŞƏŞON"

Ha şeri-sənəti komilə usto,
Dustoni şo kardə, deşmonon rısvo!
Nıtarış çiqəmand, ğıryətmənd beyku-
Tiğon bəştə sinə kəşə band beyku!

Sənəti diyoədə zinə sonəov,
Bə ğırsə ləpoon harruj varde tov.
De ğələmə tiki qırdə karde durr,
Sənəti dınyoədə biş ozodə hurr!

Jimoni jəşe tı bı də- bə kuyo,
Bənə moy oqardış bə yolə diyo!
Nodonon ləşkəri vədə biş ğələ!
Çanədə Lələzəə rost karde, lələ!

İlhomi baxşə doy bəştə xəlği hey,
Çəy səpe peyğom doy dastıhəxi hey.
Bənə Zulfuqari biş eli şair,
Nivışte dardonku, biş dəli şair.

Hələ oğə bəni millət ğəflətdə,
Umur şədə bənə ovi, heyrətdə.
Ha Xıdo, vey şukur, heste həmdəmon!
Bə ruji dust-həmron kardə do-dəmon!

Bənə tı ustodon milyoni nəqşey,
Tolışi tarixdə çı xəlği baxşey.
Bıdə biji iştı in qıtə "ŞƏŞON"
Oşand bo "SA" iştə ozodə kəşon!

CAMAL LƏLƏZƏV
08.08.12

ŞAİR BAYRAMİYƏ

Bayrami, qəm, niskil gördüm üzündə,
Vətənin dərindən ağlamağın var.
Yurdumun çöl, meşə, dağ, dənizində
Şeir qanadında çağlamağın var.

Nağıllı göylərə uçan xəyalın
Səmə qatlarında halələnbidi,
Beynində çağlayan min bir sualın
Ağ kağız üstündə lələlənbidi.

Ömür əridirsən sən bilə-bilə,
Könül bağlayıbsan müdərrişliyə.
İllər xərcəyirsən sən gilə-gilə,
Zəhmət qanadında ucaldın göyə!

Qocalıq qapında qursa da bardaş,
Qəm yemə, Allahdan rüsxətini olsun.
Yarat kitabını "qalandan", qardaş,
Sevinci əbədi ellərə qalsın!..

MƏMMƏDŞAH MİRZƏ

İradə Məlikova
iradamalikova@mail.ru.

(Siftəş navınə numronda)

41

Fironi hanon

1 Be ki, fironi vindişe jıqo qıləy han dı sori oxonnə rujonədə. Diyəkə əv pəmandəbe ru Nili kənoədə. 2 Beşin ruyo haft qılə reçinə iyan kəkə zandəqo. Əvon dəmandin bo çarde leğco dılədə. 3 İmha çəvon bəpeştə beşin ru Nilo haft qılə çirkin iyan lodə zandəqo. Əvon mandin ruyəkənoədə bə zandəqon tonə. 4 Çirkinə iyan lodə zandəqon hardışone reçin bə iyan kəkə haft qılə zandəqo. Bəvədə firon əşte hano. 5 Çəyo hite, dımınə kərə vindişe in han: haft qılə purə iyan çəkə huşə beşe iqlə miçəo. 6 Çəvon bəpeştə isə beşin lod iyan qemijiku sutə haft qılə huşə. 7 Loda huşon ebardeşone haft qılə dijdə iyan purə huşə. Firon əşte bəvədə; im qıləy hanbe. 8 Maşkinəy norohat be çay dıl. Əy vığandışe xəbə, vanq kardışe Misiri sehrbozon iyan mudrikon

OFƏYEMON

həmməy. Fironi qəp jəşe bəəvon iştə han, əncəx fironi hani parçin kardəkəs pəydo nibe çəvon dılədə. 9 Sərsaqi jıqo qəp jəşe bo fironi: "Az imruj bə yod vardime iştə qino: 10 firon gəzəbnok be-yədə bəştə qolamon, dəğandışe mi de sərnunəvoni bə zindon, bə nızulon rəisi həbsxonə. 11 Əmə i şəv vindimone han, har qıləy mon vindimone co-co parçinə hanon. 12 Əyo deyəmə bə ivirə hestbe nızulon rəisi gəlam - qıləy İbraniyə cıvon. Əmə qəp jəməne boəy, əyən parçin kardışe çəmə hanon, parçin kardışe çəmə har qıləy hani qorənə. 13 İmha əy çəkə parçin kardəşe bəmə, jə-qon be: az oqordiniyə bim bəştə vəzifə, sərnunəvon isə ehaştə be". 14 Fironi vığandışe xəbə, hele kardışe Yusif. Rəyrə bekardeşone əv zindono. Əv tərəş be, dəqiş kardışe iştə oləton, oməy bə fironi huzur. 15 Fironi votışe bə Yusifi: "Vindəmə qıləy han, əncəx ni əy parçin kardəkəs. Az məsəmə iştə barədə ki, tı məsə hani, parçin kardeşəş". 16 Yusifi cəvob doşe bə fironi: "Az ne, Xido xəyə cəvob bədo bə fironi". 17 Fironi votışe bə Yusifi: "Hanədə bənem, pəmandəm in ruy kəno. 18 Vindime ki, ruyo beşin haft qılə kəkə iyan reçinə zandəqo. Əvon dəmandin bo çarde leğcoədə. 19 İmha çəvon bəpeştə beşin haft qılə lod, vey çirkinə iyan lodə zandəqo. Vindəməni Misirə zəmini hiç vırədə jıqo çirkinəti. 20 Lodə iyan çirkinə zandəqon hardışone siftənə haft qılə

lə kəkə zandəqo. 21 Kəkə zandəqon bəçəvon luz dəşonən, zine beydənibe, əvon bevəc çiydəbin siftənə gəzinə. Əştim bəvədə. 22 İjən hanədə bənem imha, haft qılə purə iyan çəkə huşə beşe iqlə miçəo. 23 İmha çəvon bəpeştə pəməy haft qılə pələşqə, lod iyan qemijiku sutə huşə. 24 Loda huşon ebardeşone haft qılə çəkə huşə; votime imon bə sehrbozon, əncəx pəydo nibe imi parçin kardəkəs". 25 Yusifi votışe bə fironi: "Eynin fironi hanon mənon. Xido doşe zine bə fironi iştə kardə ko. 26 Haft sorin haft qılə reçinə zandəqo, haft sorin haft qılə çəkə huşonən; iqlə hane. 27 Haft sorin çəvon bəpeştə beşe haft qılə lod, çirkinə zandəqo iyan qemijiku sutə haft qılə təylə huşonən; vəşyəni bəbe haft sor. 28 İmonin çımı bə fironi votəyon. Xido nişo doşe bə fironi iştə karde piyə ko. 29 Diyəkə yolə boli bəbe haft sor həmə Misiri zəminədə. 30 Haft sor vəşyəni bəbe çəy bəpeştə. Yodo bebəşe zəmin Misirədə bə boli, vəşyəni məhv bəkarde zəmini. 31 Məmləkətədə bə boli nibəçiyə peşonə vəşyəni hicubətədə, çumçiko in vey qon bəbe. 32 Bə Fironi dı kərə tikror be in han, çumçiko Xido məyyəon kardəşe in ko. Xido tadibəsəyə in koy kardeyro. 33 İsə bəpe firon binəvi pəydo bıkə qıləy arifə iyan mudrikə odəm, təyin bıkə əy bə zəmin Misiri. 34 Firon jıqo bıkə ki, zəminədə nəzorətəvon binən, haft sor boli vaxti qırdə bıkən çe Mi-

siri zəmini məhsulon pəncədə i poə. 35 Bıdə əvon qırdə bıkən çı omə soron çəkə zimhori həmməy çə fironi dasti jıədə. Taxılı isə zimhori gəzinə qırdə bıkən oqətin fironi nəzorəti jiyədə şəhronədə. 36 In zimhor ehtiyot bəbe bo Misiri zəmini omə haft sor vəşyəni vaxti, de ki gır nıbu zəmini əholi vəşiku".

Yusifi Misiri yol be

37 İm sıxanon bə fironi xoş oməyn iyan bəçəy əyanon. 38 Fironi votışe bəştə əyanon: "Pəydo karde bəznemon bənə im merdi bə Xido Rufi malik bə i kəs?" 39 Çəyo fironi votışe bə Yusifi: "Esə ki, Xido doşe bəti zine in çiyon, ni bənə bəti arifə iyan mudrikə odəm. 40 Tı yolyəti bəkardeş çəçımı səray odəmon, tı çič bivotoş əy bəkarde çımı həmə xəlg. Az iştə yol bəbem əncəx taxtədə". 41 Fironi ijan votışe bə Yusifi: "Diyəkə Tini yol təyin kardeşdəm bə həmə zəmin Misiri". 42 Fironi bekardeş iştə dasto mihiyə anqışte, pəvonışe bə Yusifi dast, tankardeşə bəy kətonə talo, ehaştışe bəçəy çiy gızılə zincir, 43 pənşandışe əv iştə dımınə ərəbə. Çəy vədə car kəşdəbin: "Dəzonıq boən!" Jıqon əy noşe Yusif bə həmə zəmin Misiri yol. 44 Fironi votışe bə Yusifi: "Az fironim. Bəti hiçki nibəlovne iştə dasti, yaanki nıncı həmə zəmin Misirədə". 45 Fironi noşe Yusifi nom Safnat-Paneah iyan doşe bəy jen beyro şəhr Oni kahin Poti-Ferani kinə Asnat. Yusif beşe bo nəve bə həmə zəmin Misiri. 46 Yusif si sinədəbe Mi-

siri podşo fironi huzurədə mandeyədə iyan Yusif beşe fironi huzuro, çəməy həmə zəmin Misiri. 47 Zəmini doşe vənqo-vənqo məhsul haft mıbofə sorədə. 48 Yusifi haft sorədə qırdə kardışe zəmin Misirədə bə həmə zimhor. Əy noşe zimhor şəhronədə. Oqətişə har şəhri kənoədə bə hiyədə rəsə zimhor bə şəhrədə. 49 Yusifi tadoruk kardışe dıyo huşi gədarədə veyə taxil iyan ənədə vebe ki, həni nıkəşəşə əv, çumçiko taxili hisob karde zindənibe. 50 Yusifi pevatə be dıqlə zəvə nav vəşyəne soron; zandışe əvon bo Yusifi Oni kahin Poti-Ferani kinə Asnat. 51 Yusifi noşe iştə iminə zəvə nom Mənaşşə, a çumçiko votəşbe: "Xido doşe çımı yodo bekarde çımı həmə əziyot iyan iştə pıə kədə bəyon həmməy". 52 Noşe dımınə zəvə nom Efrayim, b çumçiko votəşbe: "Xido kardışe mi bəhərin çımı əzob kəşə zəminədə". 53 Orəxəyn Misiri zəminədə haft mıbofi sor. 54 Yusifi votəy gəzinə, bino be omey haft vəşyəni sor. Vəşyəni be həmə zəminonədə, əncəx nun hestbe Misiri zəmini har vırədə. 55 Fironi həmə əholi fəryod kardışe bə fironi, vəşyəni dəvoneədə. Fironi votışe bə həmə Misirijon: "Bışon Yusifi tonə, bıkən çəy votəy". 56 Vəşyəni be həmə zəmini dimisə. Yusifi okardeşə həmə ambon, taxil həvateydebe bə Misirijon. Vəşyəni şiddətin be Misiri zəminədə. 57 Həmə zəminon odəmon omeydəbin bo taxil hıriye bə Misir Yusifi tonə, çumçiko şiddətin bedəbe vəşyəni həmə zəmini dimisə.

(Hestışe dumo)

NİZAMİ RAYON MƏHKƏMƏSİ İDDİANI TƏMİN ETDİ

9 avqustda Nizami rayon Məhkəməsində Hilal Məmmədovun appelyasiya şikayəti vermək üçün nəzərdə tutulmuş vaxtın bərpası ilə əlaqədar, Mehriban Qarayevanın sədrliyi ilə Məhkəmə iclası oldu. Məhkəmə iclasında iki nəfər dövlət ittihamçısı, vəkillər Anar Qasımlı və Ramiz Məmmədov, həmçinin Obyektiv TV-nin iki xanım əməkdaşı və Hilal Məmmədovun hüquqlarının müdafiəsi komitəsinin həmsədr Rəfiq Cəlilov iştirak edib. Hakim zala daxil olan kimi dövlət ittihamçıları "möhtərəm hakim, məhkəmə qapalı olmalıdır, jurnalistlər zalı tərk etsin" təklifini irəli sürüblər. Lakin hakim ilk olaraq Hilal Məmmədovun məhkəmə zalına gətirilməsinin vacib olduğunu

bildirib. Hilal Məmmədovu zala gətirildikdən sonra ilk olaraq hakim də məhkəməni qapalı aparmaq istədi, lakin vəkillərin təkidindən sonra hakim Hilal Məmmədovdan da bu barədə sorğu etdi. Hilal Məmmədov "möhtərəm hakim, mənim həyatım həmişə şəffaf olub, heç bir gizli məqamım yoxdur, qoy jurnalistlər iştirak etsinlər" desə də, ittiham tərəfi yenə də ittiham sirlərini əsas gətirib, məhkəmənin qapalı keçməli olduğunu bildirdilər. Buna ilk olaraq vəkillərdən irad gəldi, daha sonra Hilal müəllim bu məsələyə bu cür münasibət bildirdi: "İstintaq sirri var? Bütün istintaq sirlərini baş prokurorluq öz bəyanatında yayıb, hansı istintaq sirlərindən danışsınız?"

Artıq 3-cü dəfə söz alan ittiham tərəfi "dahiyanə" bir cümlə işlətdi: "müdafiə tərəfi pis yoldadır..." Bütün iradlara baxmayaraq hakim məhkəmə iclasının açıq keçirilməsini təyin etdi. Vəkil Anar Qasımlı şikayətin məzmununu ilə məhkəməni tanış edib bildirdi ki, o mövcud qanunvericiliyə uyğun olaraq 72 saat ərzində appelyasiya şikayəti edib və bunu sübut edən poçt qəbzini məhkəməyə təqdim etdi. Daha sonra Anar Qasımlı poçt qəbzinə "25 iyun" ştamplarını vuran poçt işçilərinin nədənsə zərflə "26 iyun" ştamplarını vurduqlarını və buna görə də appelyasiya şikayətinin rədd edildiyini hakimin diqqətinə çatdırdı. İttiham tərəfi vəkilə sual vermək istədiyini bildirdi, lakin sual vermək əvəzinə

kiçik bir ittiham nitqi söylədi. "Siz bu işdə saxtakarlıq etmiş, görünür kiminsə sifarişini yerinə yetirirsiniz, saxtalaşdırılmış qəbz əsas sənəd deyil, əsas sənəd zərflədir ki, onun da üstündə "26 iyun" yazılıb. Gülümsəyən Anar Qasımlı "bütün dünya bilir ki, Hilal Məmmədovu sifarişlə həbs ediblər və nədənsə bütün saxtakarlıqlar Hilal Məmmədovun ziyanına işləyir, siz prokurorluq işçisiz və bu saxtakarlığı araşdırmaq birbaşa sizin vəzifənizdir" dedi. Uğursuz nitq söylədiyini hiss edən ittihamçı yenidən icazəsiz ayağa qalxıb "Anar Qasımlı məktubu niyə Sumqayıtdan poçt ilə yola salıb, gedib Moskvadan yola salaydı da" dedi və bu Anar Qasımlının ciddi etirafı

zına səbəb oldu. Üzünü hakimə tutan Anar Qasımlı ona öz iradını bildirdi: "Möhtərəm hakim, dövlət ittihamçısı burda bizi təhqir edir, siz də buna şərait yaradırsınız, əvəz dedim ki, müdafiə tərəfi pis yoldadır, dinmədik, indi də mənim məktub göndərmək hüququma lağ edir, siz niyə buna şərait yaradırsınız? Hakim iradı qəbul edib, Hilal Məmmədovla və Ramiz Məmmədovun da bu məsələyə münasibətini öyrənib, müşavirəyə getdi. Müşavirə vaxtından istifadə edib Hilal müəllim ilə bir az dərhləşdik. Hilal müəllim bütün dost-tanışa öz salamlarını göndərdi. Müşavirədən qayıdan hakim iddianı təmin etdi və işi Appelyasiya məhkəməsinə göndərdi...

Amma Appelyasiya Məhkəməsi iddianı rədd etdi

14 avqustda Bakı Appelyasiya Məhkəməsində hakimlər Vəqif Məsəqulov, Mirpaşa Hüseynov və Həsən Əhmədovun sədr-

liyi ilə Hilal Məmmədovun appelyasiya şikayətinə qapalı şəkildə baxılıb. Məhkəmə iclasına təşrif buyuran jurnalistlər də zal-

dan çıxarıblar. Hilal Məmmədovun hüquqlarını vəkilləri Ramiz Məmmədov və Yalçın İmanov qoruyublar. Məhkəmə sax-

ta ittihamlarla həbs edilən Hilal Məmmədovun şikayətini təmin etməmiş, Nizami rayon məhkəməsinin verdiyi 3 aylıq həbs qəti-

imkan tədbirini qüvvədə saxlamışdır.

İnformasiya şöbəsi

Azərbaycana əmin-amanlıq arzulayıram..

Son günlər internetdə Azərbaycan, talış və rus dillərində oxunan "ÇAY" mahnısı oxucularımız arasında böyük marağa səbəb olub. Oxucularımız Leyla xanım haqqında ətraflı məlumat almaq istəyində olduqlarını bildirdilər və biz də "Tolişon Sədo" olaraq, qəzetin Moskva bürosundan bu barədə araşdırma aparmağı xahiş etdik. Moskva büromuzun təmsilçisi bu mahnının ifaçısı Leyla Talış oxucularımıza yaxından tanımaq üçün Leyla xanımın yaşadığı Mitişi şəhərində onunla görüşmüş, oxucularımızı maraqlandıra biləcək sualları Leyla xanıma ünvanlamışdır. Qeyd üçün bildirək ki, Mitişi şəhəri Moskvanın simal-qərbində yerləşir. Çay süfrəsi arxasında səmimi şəraitdə keçən müsahibəni oxucularımıza təqdim edirik.

Xoş gördük Leyla xanım..

Çox sağ olun, ilk olaraq sizə bu boyda yolu gəlib, mənimlə müsahibə götürdüyünüzə görə öz təşəkkürümü bildirirəm.

Leyla xanım, ilk olaraq bir az özünü haqqında məlumat verərdiz.

Mən, Əliyeva Leyla Qulu qızı 1968-ci ildə Moskvanın Mitişi şəhərində anadan olmuşam, hələ 1 yaşında ikən anamı itirmişəm və biz doğma Lənkəranımızın Qamatuk (Gərmətuk) qəsəbəsinə köç etmişik. Uşaqlığımı xoş xatirələrlə doğma Qamatukla bağlıdır, Orta məktəbi bitirdikdən sonra Bakı Neft Texnikumuna daxil oldum. Ailə qurduqdan sonra yenidən Mitişiyə qayıdıb, təhsilimi Moskva Korporasiya Universitetində davam etdirdim və artıq 25 ildir ki, bu şəhərdə yaşayıram. Hal hazırda ixtisasıma uyğun çalışmıram, stilist kimi fəaliyyət göstərirəm. İki qız övladım var.

Uzun müddət vətəndən uzaq düşməyinizə baxmayaraq talış dilində

lində mahnı oxumaq fikri sizdə necə yarandı?

Mənim uşaqlıqdan mahnı oxumağa böyük həvəsim olub, amma ailəm mənim müğənni olmağımı heç vaxt istəməyib, indi artıq illər keçib, həyatda bir çox arzularıma çatmışam, bu arzumu da həyata keçirmək qərarına gəldim, qaldı talış dilində oxumağıma, mənə nənəm böyüdü, mənə öz doğma dilimdə laylay deyib, mən həmişə talış dilində danışmışam, əlavə bir neçə dil bilsəm də, heç vaxt doğma talış dilimi unutmamam. Mən Allahıma minnətdaram ki, mənə Talış yaradıb, ömrümün çoxunu Rusiyada keçirsəm də, həmişə talışlığımi qoruyub, saxlamışam, qızlarımı da talış qızı kimi tərbiyyələndirib, böyütmüşəm.

Sənətinizdə nə kimi yeniliklər var?

Mənim heç ağıma gəlməzdi ki, mən bu arzumu həyata keçirə bilərəm, talış dilində şerlərin, mahnıların, tamaşaların olmasını çox arzulamışam, son dövrlərdə internetdə talış dilində ma-

Müğənni Leyla Talışla müsahibə

terialların yayılması mənə sanki bir ümüd verdi. "Tı kto takoy, davay dosvidaniya" meyxanasından sonra bütün Rusiya talışlardan danışdı. Rusiya telekanallarında talış toyunu göstərəndə sevincimdən ağlamışam, axı bizim dünyaya nümunə olan mədəniyyətimiz var. Sizin qəzetinizi hər həftə böyük səbirsizliklə gözləyirəm, sərlövhədə yazılmış "Sən Talış öz ana dilivn yaşaması üçün neynəmişən?" sualı mənə çox kövrəldi və qərara gəldim ki, mən öz ana dilimdə oxumalıyam. Moskva böyük şəhərdir, maddi güzaranımdan gileyim olmasa da, qəlbimdə bir mənavi boşluq hiss edirəm, bu boşluğu doldurmaq üçün mən öz xalqıma bacardığım qədər xidmət etməliyəm.

Yeni mahnıların yazılmasında hər hansı bir çətinliyiniz varmı?

Xeyr, çünki ətrafımda olanlar həm peşəkar, həm də öz xalqını istəyən insanlardır. Mən ilk dəfə Rizvan Şixizadə ilə əlaqə saxladım, çox sağ olsun, mənə dinlədi və dəstək oldu, "ÇAY" mahnısının talışca və rusca variantlarının sözlərini bizim fəxrimiz ƏLİ NASİR yazdı, mən də oxudum, hal-hazırda yeni mahnılar üzərində çalışırıq. Rizvan Şixizadə ilə duetdə talış və rus dillərində oxuduğumuz yeni mahnılar da işıq üzünə gələcək. Yeniliklər barədə ətraflı danışmaq istəmirəm, qoy sürpriz olaraq qalsın.

Siz mentalitetə bağlı xanm-sız, bu xüsusiyyəti Moskvada qoruyub saxlamaq çətin deyil ki?

Moskvada yaşamaq o demək deyil ki, biz rus kimi yaşamalıyıq, hər xalqın öz adət-ənənəsi, öz mentaliteti var, mən talışların tarixini çox dərinə oxumuşam, düşünəndə ki, mən Zərdüş peyğəmbərin, Atropatın, Babəkin, Şah İsmayılın və nəhayət Həzi Aslanovun övladıyam, özüm-özümə qürur duyuram. Biz talışlar Azərbaycanı çox sevirik, ora bizim vətənimizdi, amma eşidəndə ki, özünə talış dediyinə, talış mədəniyyətini təbliğ etdiyinə görə tanınmış bir ziyalını həbs eləyiblər, çox pis olduq. Biz dünyanın harasında yaşasaq da, sonumuz Azərbaycandı, Talış zonasıdır. Çox arzu edirik ki,

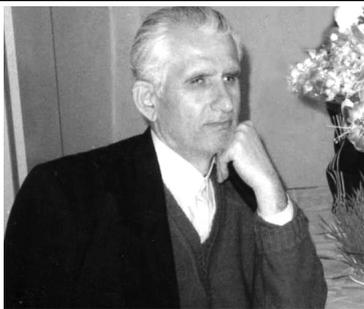
Azərbaycanda iş yerləri açılsın, burda min bir əziyyətlə çörək pulu qazanan həmyerlilərimiz öz doğma el-obalarına qayıtsınlar. İnsan yaşa dolduqca daha çox vətən həsrəti çəkir, burda bizim hər şeyimiz var, evimiz, işimiz, maşınımız, amma vətən... (burda kövrəlir) Zülfüqar Əhmədzadə, Tofiq İlham, Əli Nasir, Vəlişah, Xanəli Tolişın və sairələrinin kitabları mənim stolumun üstündədir, Əli Nasiri oxuduqca Talış dağları, doğma Lənkəranım, alagöz Xəzərim, Qamatuk kəndim bir kinolenti kimi gözümlün qabağından keçir

Sonda bizim qəzetə sözlünüz?

"Tolişon Sədo" qəzetinin bütün kollektivinə can sağlığı, yeni nailiyyətlər arzu eləyirəm. Sizin qəzet bizim doğma dilimizin yaşamasında müstəsna rol oynayır, bu belə də olmalıydı, bəzi yerlilərimiz deyir ki, bizə artıq talış dili lazım deyil, mən onlara özümün tutub demək istəyirəm ki, bu dil bütün dünyaya səpələnən talışların yeganə ortağ nöqtəsidir, bu dil babaların yadigarı, analarımızın bizə verdiyi əmanətdir, onu gələcək nəsillə öyrətməmək XƏYANƏTDİR! Allah-Taala bütün dünyaya əmin-amanlıq versin, o cümlədən də Azərbaycanımıza.

Müsahibəni Samirə Tolış götürdü

Deştə ilhami bəştə nomi tofiq bə Tofiq İlham (Avqust 9 çəmə yolə Şairi movardə ruje)

Tofiq İlham çəmə tolışə xəlqi fədəi şaironədə qıləye. 12 sorə ki, Şair cismən çəməku co bə, əncəx hələn çəy ruf de xəlqi ivirədə bə ozodəti nominə mubarizədəy. Xıdo bəy qıləy umriş baxş kardəbe, əvən ə umur baxş kardışe bəştə xəlqi. Nəfəsiş de xəlği şe-omə kardəbe Şairi. Millət bəçəy nəfəsi mihtoc, əv bə milləti nəfəsi mihtoc be.

Har xəlği həxiş heste iştə filəqi rost bıkə ki, çə xəlği numayəndon in boydəği jıdə qırd bıbu. Qıləyən ko heste ki, in rost kardə bə filəq bəpe ləpə bıjəni, millət iştə boydəği bıvındi iyən bəçəy sə qırdə bıbu...Milləti filəq ləpə jənine de bənə Tofiq İlhami şairon nəfəsi. Şairiş nıbu, milləti boydəğişən əbini.

Har şair iştə portreti kəşədə iştə əsəronədə edəştə bəştə milləti, peyğom oqətedə bo omə nəslon. Çəmə əzizə Şairiən oqəte bəmənə "Dinim çımı" nomədə avtoportretə şeer. Şair bənə qıləy qonçə bədə de şeeri, bənə sıv vili obedə bəştə xəlği. İştəni təğdim kardədə bəştə milləti:

Duston, çımı sıvıkim şə,
Omə rəsə qonim çımı...

In dınyoədə insoni umri mənə çəy oxonə qəte məqamonədə nəvedən. Dınyo bərkə "voon" çı Şairi "sıvıkətiş" bardə, mandə qonə, niğilə vəznon. Çoko bini qandımi dıve bə peşt bə vo doydən ki, qardış(dosış, puşış, puləş...(sıvıkiş) bıbu, qoniş (lesış, qandımış) bıməndə.

Qıley kəm az, hozıy həmə,
Kumım çımı, bonım çımı.

Şair voteş pidə ki, əy deştə şeeron bəştə jıqo qıləy kəş hozı kardə ki, həni hiç vo-həvo bəy beveçə təsir karde, çəy kəy rıjniye əzini ki, əvən bə co milləton hozı kardə "alaçığə" kəon ehtiyociş bıbu. Şair iştə duston (ıştə milləti) bəştə kə dəvət kardədə.

Qıləy duzə əhdi roədə,
İlahi vəhdəti roədə,
Həğgə-Muhəmmədi roədə,
Məhəbbəte dinim çımı.

Tolişon eşq əhlin, Xıdo aşıqin. Bəştə ilahi əhdi sadiqə millətin. Çənə sufie aşığon, imomzodon, seyyidon Tolişi zəminədə ilahi vəhdət nominə xanəqəşon pəydo kardə. Şairən bənə sufie şairon bə Mıqəddəs Gıroni ayədə (7/172) bıv hadisə, hələ insi-cinsi nıbə ruhi aləmədə məxluqu de Xıdo aradə bə əhdi-peymoni işa-

rə kardə, "Həğgə-Muhəmmədi roədə, Məhəbbəte dinim çımı" - voteyde.

Umrum tolış, zinəm tolış,
Tojəm tolış, kanəm tolış,
Dədəm tolış, nənəm tolış,
Hələlə xune, xunım çımı.

Çe Adəmi(ə.s.) jıqo xunış həlol bı tolış əbədi bəjiye. Tolış "adaptirovatsa" və ya asimlyasiya əbini, çumçiko xunədə həromış ni,- votedə Şair.

Məvotənən umri məstim,
Həxi roədə hejo məstim,
Çənə bıəm, anə hestim,
Dıyom, nime bımım çımı.

Bəzən tolışı ruşinfikron çı ətrafikı bəştə unvon jıqo sıxanon: "əşi kefişəş tı", "be ko mandəşe" - məsədən. Şairiən çı sıxanonədə kəmiş məsəni. Əve Şair deştə "məstəti" fəxr kardədə. Milləti həxi roədə məste. Xıdo əv məstənə ofəyəşe. Şair həqiqi mənədə niğilə diyoq.

In dınyo qıləy loknəye,
Bı ton, bə ton həloknəye,
Hələ zındəni çoknəye,
Telim çımı, şinim çımı.

İnə qofə loknədə, də niyyəti ki, baləş

bə han bıbu, rohət bıbu. Dınyon bo insoni həmişə loknə jəyde, ta ki, əv marde, rohət bəbe. Əncəx Şair de yolə məhəroti bı loknə həloknə voteyde, əməni bəştə zıvoni heyran kardədə. Hələknə bıv dınyo insoni kışte bəpeşt, çəy təmi zinedə. Təəs-suf ki, vey vaxti inson in dınyo tərək karde bəpeşt çəy gədr-ğeyməti zinedə.

Oxonə sıxan ime gəti,
Veyən dodə əziyyəti,
Xidmət bəkam bı milləti,
Çənə heste comım çımı.

Şairi vote pidə ki, çənə in həloknə dınyo əy həlok bəkaybu iyən çənə in milləti dardi kəşe bəy əziyyət bəvaybu, əv inən iştə şairətiku dast penibəqəte. Şair bəmənnə bəştə milləti aşığə. Bo aşığə işə, məşuği əziyyətən xoşe:

In mətləbi ki dərsə?
Anəm vote həni vəse,
İlhom çımı təxəlluse,
Tofiq bıv nomım çımı.

Şair, Tolışə xəlği tıni iştə yolə şair zinedə. İştə nom Tofığə, yəni "uğur qəzənc bı-kə." Bənə tı Tofığə nomədə çı veyə tolış, əncəx iştə ilhami tınış tolışon dilədə rostış karde. Bəştə nomi Tofığə bış.

Avqust 9 çəmə yolə Şairi moədə bı ruje. Şairi bevaxt iştə dınyo dəqiş kardəş nəbəy, esət Əçəy 71 sinış əbi. Bı kirtə umri müddədə, Şairi bəştə xəlği qıləy yolə ədəbi xəzinəş oqəte zınəy.

Xıdo Tofığə İlhami rufi şo bıko!

Məzair ƏHƏDOV
mazairsof@mail.ru

HEKAYON

Camal Lələzoa

KƏLON PUL

Navko Soveti devrədə di soveton bə devləti qujdə, paşmə, moğnə, ruyonə planon əjənin. Sovet sədri deştə heyəti kəbəkə cəqini, cəmatiku kələ, qevı, zandəqo, qomuş, kəl- cəmati oqətə heyvononədə çiçbe bə siyahi əstənin, ha jıqo-jıqo qujdə plani ədəyn. Vay bə holi həmonə manqi qujdə plan doə nəbi. Bə sovet sədri kurki otəş əjənin. Əve ki, di soveti sədron ən yolə dust gəssobon əbin.

Ruji soveti sədr Yağot dodo çı di yolə dəlok - bə Əyzəli mamu səpe xəbə vığandədə:

-Deştə hənzomo Dadaşbalə vasitə 2-3 yolə kəl pəydo bıəkə, qujdə plani vaxt dəvardədə, əmoni ruje.

Əyzəli mamuən tasboni ismoric vığandədə bə Kuləton- bo hənzomo Dadaşbalə:

-İştə səy Kulətonədə dəxısın, bo toşə iştəni birosən bəmi.

Dadaşbaləən omedə, məsələku hali bedə, şedə bo hənzomo qıləy sazə kəl pəydo kardədə-wardədə doydə bə Yağot dodo təhvil. Yağot dodoən bəvon sıxan doydə:

-Bə i həftə kəli qujdə puli Boynəku (Qujdə tadaruk kardə idarəku) bəstem, puli bəşmərdem, bədom bəşmə dast!

Dadaşbalə xətocəm bedə, şedə bəştə di. Əmmo Dadaşbalə kəli qujdə puli votə vaxtədə səy zındəni: 1-2 həftə 1-2 manq bedə. Hakanə Dadaşbalə Kulətono omedə bə Gızlivo bə qujdə puli sorəx, şedə bə dəlok Əyzəli dukon, çəyo şedən bə hardəxonə: Əyzəli iqlə luləkəbob, Dadaşbalə diqlə tovəkəbob, ərəğən xopucə çəy səpe, hardedən, məst bedən. Çəyo əştədən həx-soybi nıvıştədən bə hardəxonə xıvand Abi nısyə dəftər.

Ha jıqo 2 manq bədiqə Əyzəli mamu kəli puli de zuy səyde Yağotə dödoku. Ujən hənzomon peqındən bəyəndi şedən nışdən Abi kəbobxonədə. Əyzəli mamu iştə iqlə luləkəbobi, Dadaşbaləən iştə diqlə tovəkəbobi hardedən de i şişə ərəği. Hardı-həş ərəxə bəpeştə Dadaşbalə votedə:

-Əyzəli, kəli puli bıda-bışum. Az həni şe-oməku çı dast-poçə qınim.

-Zə, çı kəli pul?- Əyzəli mamu iştə siyo çəşon sipi kardədə bəyo. Kəli pul mandəni. Ha ruj bə miyonə oməydebiş, Abi kəbobxonədə tı hardəbiş diqlə tovə kəbob, mınən iqlə luləkəbob de i şişə ərəği. Tı çımısə dı gət vey hardəbiş, roste? Sə beyəni?! Hələ bə Abi nısyə dəftəri diyəkə. Zə, Abi, ə dəftəri biyə yo, gərxıxo mandənimon ki? Ha, bəyştəmon, xudahafiz.

Dadaşbalə edəsəy bə nısyə dəftəri, edəsəy bə Əyzəli çəşon. Qıləy ah kəşəşə, kam mande Tolişə bandon bısuti...

ŞIK BƏ XIDO (rəvovət)

Qıləy dındə merd bedə, nomış Barzo, har koədə bə Xido şukur əkəy. "Şik bə Xido!" çəy qəvədə cənəqini. İştən jıqobe, ah-imon, əmon-zəmon iqlə zoəşən jəqobe, nomış Mərzo, bənə iştə yol kardəşbe əv...

Zəmon dəvarde, devron qarde. Bə olkə qıləy cıvonə podşo oməy. Məmləkət qıney bəyəndi: Çoknə bəvoten, şaton mandin, dıço qinin çı roston, pəpuşəyn bə imoninə odəmon, çı gəldoron, dızdon sə vadə be. Deştə zəhməti, de hələləti jə odəmon eqinin jiyo zılni, bə zolimon qır. Hay iştə səş peqəte vite bə i ton. Əmmo Barzo de Mərzo deştə xeyzoni hıco nışin.

Oxo ruji bı fəğironən qıləy tələ nıştəbe. İ ruj Barzo maştə-maştə əşte, dəşe bə həyvonə kumə molon bekə, bıbə bə kəşən, bənə kumədə qıləy gəribə qevı heste. Barzo pişə qevı co bıəkə iştə həyvononku, bekə bə bi. Potşo odəmon bənə mujnə de satı so-bəşon eqəte, Barzo de Mərzo bardışone be sıvol-cəvob. Gəzi de satı hikmiş doydə:

-In dızdon ehaşdə bıbun bə dar.

Dədə-balə bə Xido şukri-səno kardekarde omin bə darə do bin. Daston peqətişone bə həvo. Zoə Mərzo peqətişone nıznəy, votışe:

-Ha çımı xosə lələ, əməni esət ebəhaşdən, bəsə çımısə bevəcə ruj əbini. Da soron iştə lovə, şukur kardə Xido bırsən bəştə imdodi!

Hejo həminə vaxtədə qıləy asbo asbi tojne-tojne oməy rəsəy bə məydon, qıləy luləynə koğəz dıroz kardışe bə cəllodi, cəllodi koğəziş okarde, handışe:

-İm potşo fərmone, iyo nıvışdə bı ki, ın dı kəs, vətəni xain hisob bedən, imon pişone dızdə qevı bə xaric bıbən, bəhvatin. Sıftə imoni səyku bə po pust bıkən, se ruj cəmati qurə vıronədə bınovnən, car bıjənən, çəyo ehaşdən.

In fərmoni məsə Barzo de şoy-şoy bəştə zoə votışe:

-Vinde, balə, de obru əmardimon, esət de əzobi bəşəmon çı dınyo, şik bə Xido! Şik bə Xido!

Cəllodi peqətişə çəxon bo tij kardey. Jiyo vardışone, pı-zoə dast-poçəşon gırs dəbastışone. In hıziəti xəyli vaxt bardışe.

Mıxləs, çəxon tij bin. Cəllodi peqətişə tijə çəxo, esət nez bımandi bə pı-zoə, çəvon pusti lu bıəkə poyku bə sə. Bənə diyəroədə qıləy asbo tojne-tojne, bərkədə zikkə jəy-jəy omedə. Cəllodi dast oqətişə. Gəsid oməy rəsəy, potşoku tojə fərmon vardəşbe:

-Cəllod, vadə ın fəğiron. Potşo kışdəbe, tojə potşo səçınbe. Cəmat id kardədə, dustağon həmmə ozod bıən. Bıjiyo çəmə tojə potşo!

Dındə pıə deştə zoə edəsəyn bəyəndi, "Şik bə Xido!" votışone, yəndi divanqonə qətişone:

-Çımı balə, Xido hiç zılni bə bin əhaştını, rə-di hestışe, əy dınyo dimo pəbəqəte! Bəştə xəlgi zıln bıəkə potşo dınyo ən yolə bədbəxtə! Çe xəlgi nıfrəti gəzənc bıəkə hıkmıdo çı dınyo ən yolə axməxe. Lənət bəçəy qırda kardə sərvəti, həmmə çı dasto bebəşə! Şik bə Xido, bomino iştə yurdədə deştə xeyzoni, deştə eli asudə jıyey harçısə əfzələ! Şik bə Xido!

30.07.12

ZOLIMƏ RƏHMON

Rəhmon votlandə bəti, əmma zolımış, Məşdi, Kəblə, Hocış... çanqinə nomış. Penə sədə nışdəş məclisonədə-Həyfi, loyiğ niş bımon, həromə tumış!

Bə ico kəşdəmon boğə hovoskə, Noydəş mını coyli, şedəş bəştə kə. Nə bə ruj, nə bə şəv mandəniş koədə, Ənə zulim məkə bə həmro, vəkə!

Şedəş- omedəniş bə çand bəhonə, Quya nomoj votlandəş, pokəti ruşnəş! Quya "Giron" handəş, de ləfzi- mənə! Quya ibadətəş, Xido divonəş!

Koy vadoydəş, şedəş, ım çı durume? İştə əvəzi az hovos kəşədəm. Bətinən, bəminən eyni pul doydən, Nuş ni ə pul bəti, həqqı hərome!

14.05.12

BO MERZO

Bə nəslı doy bıni jəy təvə, bırne, Xol-xıçon çəine, xeyzoni kırne. Umur ben-ben karde, çəy rujon toş-toş, Sute sə piçədə, qətişə voş-voş!

Hə hırye dınyoku, şiş bo ezımi, Omədə dəmande hə çı kızımi. Nılıve umri hə, ha karde çəş-çəş, Xəy mande bo dınyo, botino hoş-hoş!

Jen varde, pur karde kə de əğli, Jimoni toşnişə, nımande qılı. Qılə-qılə bə bum dəkənde loş-loş, Dılı poə-tıpə be, cəğə be poş-poş!

Ha jıqo umur şe, tı vız-vız karde, Pi biş, hiççi boştə bə dast nıvarde. Bə çıçı dast gənde, ruj bıbu xoş-xoş, Xəlgi harde, botı mande çəy xış-xış!

07.08.12 İVIJƏLİ

ALLAHVERDİ BAYRAMİ

ƏSİR DÜŞƏRGƏSİ OLDU BU HƏYAT

Meyil saldıq mala, toyuq- cücəyə, Qalmadı nə maraq, nə güc gecəyə. Bir zaman bizə ruh verən məhəbbət Döndü bir gün axır dərd-işğəncəyə.

Çalışdıq, bir qazanc yolumuz olsun, Evimiz, bağımız, pulumuz olsun, Varlanmaq, həyatda bəy tək yaşayaq Əynimiz, qarnımız, cibimiz dolsun,

Sənət yaşatmadı bizləri, heyhat!!! Əsir düşərgəsi oldu bu həyat. Ağızda dilimiz qabar bağladı, Ehtiyac dəliltək bizi daladı.

"Od tutdu gündüzlər yazılan əsər Ki, gecə şaxtadan donmasın əllər". (Hüseyn Cavid)

Bir vaxt anda dönən əmanətimiz- Bizə şəfa verən məhəbbətimiz

Düşüb parçalandı sınıq güzgütək, Söyləndi ağızda, dildə düzgütək. Aldı əlimizdən onu qayğılar, Məişət dərdləri, boyat duyğular!

Zövq ala bilmədik bir-birimizdən, Əsdi qara-qara yel ömrümüzdən. Sonda da dönmüşük bir qara daşa. Di gəl belə ömrü sakitcə yaşa!

08.08.12

TƏBRİKON

14 avqustədə çımı qədə mamu, çəmə xəlgi: navadəomə ruşnıfıkə-jurnalistə zoə **Həşimov Rüfəti** moavardə ruje, de münasibəti Rūfəti çı Məydonon tobyə nomo təbrik kardədəmon, moavardə ruji bud bıbu, Rūfətə mamu!

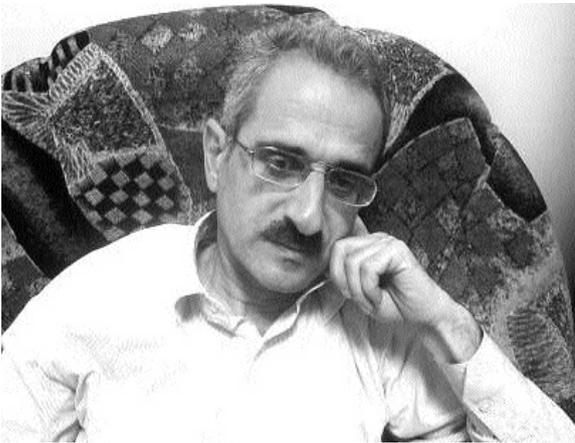

17 avqustədə çəmə xəlgi XANƏ zoə, tolişi tarixi həvəsko **Razzaq Xansuvarovi** 19 sin təmom bedə. De münosibəti çəmə XANA zoə həm çı Tolişon Siprişon Şura nomo, həmən çı Tolişi Mədəniyyəti Məranqo nomo təbrik kardədəmon, moavardə ruji bud bıbu, Tolişi Xan!

18 avqustədə Vətəndaş İyən İnkişaf Partiya sədri muavin **Ramil Hüseynovi** 34 sin təmom bedə. De münosibəti Ramil Hüseynovi həm çı Tolişon Siprişon Şura nomo, həmən çı Tolişi Mədəniyyəti Məranqo nomo təbrik kardədəmon, moavardə ruji bud bıbu, Ramil müəllim!

Hüquq müdafiəçisi, jurnalist, "Talış Sədo" ("Talışın Səsi") qəzetinin baş redaktoru, fizika-riyaziyyat elmləri namizədi Hilal Əlif oğlu Məmmədov haqqında

Şəxsiyyəti və fəaliyyəti

Hilal Əlif oğlu Məmmədov 28 avqust 1959-cu ildə Azərbaycan Respublikasının Astara rayonunda ziyalı ailəsində anadan olmuşdur. 1981-ci ildə BDU-nun mexanika-riyaziyyat fakültəsini bitirmiş və həmin ildə Moskvada V.A.Steklov adına riyaziyyat institutunun aspiranturasına qəbul olmuş, 1986-cı ildən fizika-riyaziyyat elmləri namizədidir. 1981-ci ildən 1993-cü ilə qədər Azərbaycan Respublikası Elmlər Akademiyasının Riyaziyyat İnstitutunda baş elmi işçi vəzifəsində çalışmışdır. 80-ci illərin sonunda siyasi fəaliyyətə başlayır. 1992-1993 illər ərzində Azərbaycan Xalqlarının Bərabərlik Partiyasının sədri olub. Talış xalqının folklor və mədəniyyəti ilə məşğul olan görkəmli ictimai xadim və Talış xalqının məşhur şairi Zülfüqar Əhmədzadənin həyatına həsr olunan kitab və məqalələrin müəllifidir. Siyasi baxışlarına görə uzun müddət imiqrasiyada yaşamışdır. 2007-ci ildən başlayaraq mərhum siyasi məhbus Novruzəli Məmmədovun müdafiə komitəsinin sədri, 2009-cu ildən siyasi məhbusların reabilitasiya komitəsinin sədri, "Talış Sədo" ("Talışın Səsi") qəzetinin baş redaktoru kimi fəaliyyət göstərmişdir. Ailəlidir. İki övladı var. Məhkumluğu olmayıb. Hilal Məmmədov öz ölkəsini, öz xalqını sevən, demokratik fikirli, insanların ölkəsindən, millətindən, irqindən, dinindən və təriqətindən asılı olmayaraq sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamasının təbliğatçısı kimi tanınır.

Həbsi və qondarma ittihamlar

21 iyun 2012-ci ildə öz evinin yanında bir qrup mülki qeyimli şəxs tərəfindən vəhşicəsinə döyüldü mülkü maşına salınmış və maşının içində bu proses söyüş və təhqirlərlə, xüsusi ilə də milli-etnik mənsubiyyətinin təhqir olunması ilə davam etmişdir. Həminin onun "youtube" internet şəbəkəsində yerləşdirdiyi "Ti kto takoy, davay dosvidaniya" meyxanasının birazdan onun üçün oxunacağı diqqətə çatdırılmış, ona görə cavab verməli olacağı ona bildirilmişdir. Həmin müddət ərzində (hətta barəsində tutma protokolu tərtib edilməzdən əvvəl və sonra) onun qolları qandalda saxlanmış, işgəncəyə, qeyri-insani və ləyaqətini alçaldan rəftara, zorakılığa, təhqirlərə, ən iyrencə söyüşlərə məruz qalmışdır.

Hilal Məmmədovun cibinə açıq-aşkar şəkildə narkotik vasitə qoyulmuş və məhkəmənin qərarı olmadan mənzilində də axtarış aparılarkən, guya növbəti dəfə oradan da narkotik vasitə tapılması haqqında 2-ci saxta protokol tərtib edilmişdir. 22 iyun 2012-il tarixində məhkəmənin qərarı ilə Hilal Məmmədova CM 234.4 3-cü maddəsi ilə ittiham elan olunmuşdur. 21-22 iyun 2012 il tarixlərdə bütün günü ac-susuz saxlanılmışdır. Bədəninə aşkar görünən xəsarətlərə baxmayaraq bu barədə Nizami rayon prokurorluğuna göndərilən şikayətə baxılmamış və əsassız həbsi haqqında appelyasiya şikayəti rədd olunmuşdur. Bir müddət sonra - 03 iyul 2012-ci il tarixdə ona CM-nin 274-cü və 288.2.2 maddələrdə nəzərdə tutulan siyasi motivli ittihamlar elan olunmuşdur.

Hüquq-müdafiə və məhkəmə etinasızlığı

Bu ittihamların Hilal Məmmədovu ictimai-siyasi xadim, alim, jurnalist, hüquq müdafiəçisi kimi göstərdiyi fəaliyyətlə bağlı olduğu şübhə edilməzdir. Onun qanunsuz həbsi ilə bağlı vəkillər (Yalçın İmanov; Ramiz Məmmədov; Anar Qasımlı) tərəfindən verilən bütün şikayətlər məhkəmədə baxılmadan müxtəlif bəhanələrlə qeri qaytarılır.

Hilal Məmmədovun uydurma ittihamlarla həbsi Azərbaycanın bütün demokratik ictimaiyyəti: müxalifət partiyaları, Azərbaycan Ziyahılar İttifaqı, Jurnalistlər İttifaqı, hüquq müdafiə təşkilatları, adi vətəndaşları, beynəlxalq təşkilatlar: Avropa İttifaqı, Avropa Şurası, Beynəlxalq Jurnalistlər İttifaqı, Human Rights Watchs, Front Line Defenders, Amnistiyası International və digər beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən pislənmişdir.

Azərbaycanda Hilal Məmmədovun müdafiə komitəsi yaradılmışdır və həmin komitə adından Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə bu uydurma ittihamlarla bağlı müraciət olunmuşdur.

İlqar Miyonkuj

(əvvəlki nəvminə numrədə) ***

Syo pıspısə hərəbəxtbe, Oxo ki bəy şu gışmətbe. Vəyə jəşone boştəno Mehmonon omin har tonu. Jidəbin rohat, mehriyon. Nıbeşone dard-ğəm çəvon.

...Ruji morə bəq xəlvəti, Qətişə çı jeni dasti. Votışe: - Quş bədə bəmi, Qıləy koyım beşə çımı. Zındəş Kıtı bələdiyə? İmru çəvon kədə vəyəy. Bəpə bışum, hərəkətkəm, Hardı-həşi bə dast biyəm.

Syo pıspısə karde şoyşo, Pıdəşbe ki, əvən bişo. Morə kardışe etiroz: -Şələ qone, roon dıroz. Xanım, məbi tı norohat, Bışırt, bımol, xorak bıpat. Çi qərəkə az bəvardem, Çi lozime az bəkardem...

Morə pəqəte tumbərə, Beşə-şe bə vəyə morə. Syo pıspısə mande kədə, Syo hır qırdəbe çəy sadə. -Ne, jıqo bəvəc əvoni, Əv mini bə jen zındəni.

Dil vasitəsilə cəmiyyətin inkişafı
Community development through language

Üfüq-S MMC
(VÖEN 1800107871)

Azərbaycanda bir çox dillərə yazılı, şifahi biznes, Notarial tərcümələr və mətnlərin yığılması xidmətini təqdim edir. Biz Azərbaycan, Rus, İngilis, Talış, Fars və s. dillərə yazılı tərcümələr edirik. Ətraflı məlumat almaq və ya xidmətlərimizdən bəhrələnmək üçün

(012) 564-68-91 nömrəsinə zəng edə və ya **commercial_manager@ufuq.az** elektron ünvanımıza yazaraq əlaqə saxlaya bilərsiniz.

PİSPİSƏLİ NƏĞİL

Bəpə əncəm bıkəm bimi. Eqətim çı morə dumi.

Pıspısəli de pıt-pıti. Şe bə ru olət bışırtı İştənış oqəte nızne, Fırsiye, bə ov eqine. Kəş-por kudəbe əv ruyoy, Dast gəndəbe iyo-əyo. Vındışe ki, qıləy asbo, Çoqəmə bıə, şedə bə ro. Əy asboku vanqkardışe, İn hol bə zıvon vardışe:

-Bıməs, ha asbo, Bılovon dast-po. Kıtı kəy bışış, Bə morə bovtış, Çəy şık-şık xanım, Syo tık-tık xanım Eqınyə bə ov, Zındəni sınıov. Vırəş etase, Bıras bətase...

Ha edəşə jivo- pevo, Nıvındışe hiçki asbo. Dəro qınye-şe bə vəyəy. Çəş kardəbe bələdiyə. Asbo rohat oməy beşə, De şəsti bə morə dəşə. Çok-çoki hardışe, hu be, Hardı-həşon qırdı-ku be. Bəçəy sə omə həxsəbon Qəpış jəy boştə tay-tuşon: -Roədə qıləy ruy kənoədə, Çıçon məsəşbe tonədə:

-Bıməs, ha asbo, Bılovon dast-po. Kıtı kəy bışış,

Bə morə bovtış, Çəy şık-şık xanım, Syo tık-tık xanım Eqınyə bə ov, Zındəni sınıov. Vırəş etase, Bıras bətase...

*** Morə məsəşə in qəpon, Tumbərə şodəşə bə ton, Vite bə ru, həvolconı, Xilos bıkə iştə jeni.

Vındışe ki, jen mardədə, Əy bə koməq vanqkardədə. "Con, con" vote-vote morə, Dastış dıroz karde rəyərə.

-Con jinə jen, dasti bədə, Beşi çı ru qədə-qədə. -Ne, ne, bəti dast ədənim, Həni botı jen bədənım...

-Con jinə jen, dasti bədə, Beşi çı ru qədə-qədə. -Ne, ne, bəti dast ədənim, Həni botı jen bədənım...

Dumış dıroz karde bəyo Peroxnişə jenə, çəyo Otov oməy bə pıspısə: -Bımard. coyli bımard esə Bəşəm çıyo molo tonu, Tələği bədə bə dumo. Çiç kardədəş, bışi bıkə. Həni məvo bə çımı kə. Az boştəno çərə bəkam, Hələ boştə jenən bəvam. Bəvədə şu gədrı bəzneş, Bəştə sə gəppaz bəjəneş.

2009-2010

Təsisçi :
Rafiq Cəlilov

Tel.:+99470 909-85-90
E-mail: celilovrafiq@mail.ru
Qəzetin elektron variantını **talish.org** saytında oxuya bilərsiniz

Redaksiyanın ünvanına göndərilən əlyazmalar müəlliflərə qaytarılmır və mətnlərə rəy verilmir. Faktlara görə yalnız müəlliflər məsuliyyət daşıyırlar. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Qəzet Ədliyyə Nazirliyində qeydə alınmışdır.

Qeydiyyat nömrəsi:3462

Tiraj: 1000

Hesab nömrəsi:
AZN üçün: "Bank of Baku"
ASC Yasamal filialı
Cəlilov Rafiq Şahrza oğlu
hesab nömrəsi 380100000159315
VÖEN 1700038881
kod 506322
müxbir hesab 0137010007944
S.W.I.F.T JBBKAZ22

US Dollars:
Jahlov Rafiq Shahrza oghlu ACC N
3811001000159315
INTERMEDIARY BANK
Standard Chartered Bank, New York
CORR. ACC. 3582023389001
SWIFT: SCBLUS33
BENEFICIARY BANK:
"Bank of Baku" OJS S.W.I.F.T. JBBKAZ22
Baku, Azerbaijan